

Motion till riksdagen 2024/25:3269

av **Annika Hirvonen m.fl. (MP)**

med anledning av prop. 2024/25:49 En ny ordning för asylsökandes boende

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen avslår proposition 2024/25:49 En ny ordning för asylsökandes boende, utom den del som handlar om samhällsintroduktion.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Migrationsverkets boenden bör reformeras till mindre enheter eller enskilda lägenheter insprängda i ordinarie bostadsbestånd och tillkännager detta för regeringen.

Asylsökandes rörelsefrihet bör inte inskränkas

I dag har asylsökande möjlighet att ordna ett eget boende eller erbjudas plats på något av Migrationsverkets boenden. Med det förslag som regeringen nu lägger fram inskränks möjligheten att välja eget boende på så vis att rätten till dagersättning dras in. Institutet för mänskliga rättigheter menar att förslaget innebär inskränkningar av rätten att röra sig fritt och välja bosättningsort, rätten till privat- och familjeliv och rätten till en tillfredsställande levnadsstandard och lämplig bostad. Enligt institutet har utredningen inte visat att förslagen är lämpliga och nödvändiga i enlighet med proportionalitetsprincipen i relation till förslagets syfte.

Barnfattigdomen riskerar att öka med regeringens förslag

Att avskaffa möjligheten till eget boende kommer inte att förbättra integrationen, utan snarare öka utsattheten hos redan sårbara grupper. Som Institutet för mänskliga rättigheter invänder innebär förslaget dessutom inskränkningar av rätten att röra sig fritt och välja bosättningsort och rätten till privat- och familjeliv. Det är särskilt allvarligt att

regeringen väljer att villkora asylsökandes rätt till ekonomiskt bistånd. En betydande del av remissinstanserna, däribland Svenska Röda Korset, Rädda Barnen, Stockholms Stadsmission, Institutet för mänskliga rättigheter, Barnombudsmannen och Diskrimineringsombudsmannen invänder mot förslaget. De framhåller att indragen dagersättning bedöms få begränsad eller ingen effekt på asylsökandes val av boende, det ser vi redan i dag. Dagersättningen är så låg att den inte går att försörja sig på och kan därmed inte utgöra ett incitament för de asylsökande. Däremot kan indragen dagersättning leda till fattigdom och exploatering, vilket kommer att slå särskilt hårt mot barnfamiljer.

Miljöpartiet menar att alla människor ska kunna välja var de ska bo. Vi har sett en koncentration av nyanlända i vissa bostadsområden, med trångboddhet, utanförskap och segregation som följd. Vi ser det här problemet, men vår lösning är inte repression eller att familjer ska bli fattiga. Regeringens förslag kommer att försämra människors möjligheter att komma in i samhället. Som så många gånger tidigare visar regeringen att deras migrationspolitik fokuserar på återvändande från start – Miljöpartiets migrationspolitik fokuserar på integration från start. Människor ska snabbt komma in i samhället och kunna delta. Migrationsverket måste ha ett bra system och underlätta för människor att bosätta sig mer blandat. Det är bättre för barn, utsatta grupper och samhället i stort.

Migrationsverket bör bidra till blandade bostadsområden

Miljöpartiet ser att det är ett stort samhällsproblem med att de ekonomiska klyftorna vuxit och att bostadssegregation och bostadssegmenteringen brett ut sig under alldeles för lång tid, har låtit de ekonomiska klyftorna växa i Sverige, och tillåtit både bostadssegregation och bostadssegmenteringen att breda ut sig. Segregationen göder utanförskap, fattigdom och otrygghet, vilket är dåligt för hela samhället. Segregationen försämrar också förutsättningarna för dem som kommer nyanlända till Sverige att få tag på en trygg bostad, etablera sig på arbetsmarknaden och lära sig svenska. Det måste bli ett stopp för detta. I stället för att ta tag i de faktorer som driver på segregation kommer regeringen med ännu ett symbolpolitiskt förslag som syftar till att göra asylsökande fattigare.

När Miljöpartiet satt i regering påbörjade vi arbetet med att bekämpa segregationen, bl.a. med åtgärder för att stärka samhällsservice i socialt utsatta områden, knäcka långtidsarbetslösheten och minska bostadssegregationen och trångboddheten. Samtidigt finns mycket kvar att göra. Arbetet med att bekämpa segregation måste bedrivas samlat och långsiktigt om det ska kunna vara effektivt och framgångsrikt. I enlighet med forskningen måste segregationen motverkas genom att utjämna den ekonomiska ojämlikheten och utveckla bostadsmarknaden med en blandning av olika upplåtelseformer och storlekar på bostäder.

För att bidra till att vi får mer blandade bostadsområden och för att främja integrationen av nyanlända föreslår Miljöpartiet i stället att Migrationsverket ska eftersträva att erbjuda asylsökande bostäder på ett sätt som bidrar till att vi får mer blandade bostadsområden. Därför bör Migrationsverkets boenden reformeras till mindre enheter eller enskilda lägenheter insprängda i ordinarie bostadsbestånd och att dessa bör finnas över hela landet.

Bostadsbrist leder till trångboddhet

Miljöpartiet vill att asylsökande ska ha fortsatt möjlighet att bo i eget boende, men bostadsmarknaden måste förbättras. Vi vill blanda hyresrätter och bostadsrätter i bostadsområden, se fler bostadsrätter och småhus i områden där många har låga inkomster och verka för att öka mångfalden i områden med hög socioekonomisk status. Bostadsförsörjningslagen behöver skärpas och lagen om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag göras mer flexibel, så att alla kommuner tar sitt ansvar för att skapa blandade bostadsområden.

Migrationsverket ska inte ha rätt att göra husrannsakan

Att få sin bostad genomsökt av en myndighetsföreträdare är ett ingrepp i rätten till privatliv. Inskränkningar av mänskliga fri- och rättigheter måste alltid vara proportionerliga. Här saknas proportionalitet mellan vad som i sammanhanget kan anses nödvändigt och den enskildes rätt att inte få sin bostad godtyckligt genomsökt.

Att avskriva asylansökan är en mycket ingripande åtgärd

Bland remissinstanserna lyfter bl.a. Asylrättscentrum, Flyktinggruppernas riksråd (FARR) och Stockholms Stadsmission att det innebär en oproportionerligt stor och negativ konsekvens för den enskilde att få sin asylansökan avskriven på grund av att han eller hon inte angett en adress till Migrationsverket. Organisationerna framför bl.a. att underlåtenhet att ange en adress kan ha flera förklaringar som den enskilde inte kan påverka, t.ex. missförstånd eller liknande. Att inte uppge sin adress för Migrationsverket kan därför inte anses vara jämförbar med att uttryckligen återkalla sin asylansökan.

Annika Hirvonen (MP)

Rasmus Ling (MP)

Jan Riise (MP)

Leila Ali Elmi (MP)

Camilla Hansén (MP)

Ulrika Westerlund (MP)

Janine Alm Ericson (MP)